

Déli Hírlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

A kisebbségi tanárok

Ellamvizsgálója ügyében legutóbb kiadott miniszteri rendelettel és a kolozsvári tanfelügyelőség nyilatkozatával részletesen foglalkoztunk. Ez utóbbi igyekezett a rendelet nyomán keletkezett aggodalmakat eloszlatni. Kolozsvári egyházi körökből nyert érteülésünk szerint a miniszter szóban orgó rendelete minden szépítgetés ellenére is nem áll összhangban a magánoktatási törvény rendelkezéseivel.

A törvény 109. szakasza ugyanis szó szerint a következőket mondja:

Magániskolák tantestületének azon tagjai, akik nem ismerik a román nyelvet, kötelesek lesznek öt évi határidő alatt vizsgát tenni a román nyelvből, azok pedig, akik Románia történelmét, földrajzát és az ország kormányát adják elő kötelesek ezen idő alatt ezekből a tárgyakból is román nyelven vizsgát tenni.

Ezzel szemben a miniszter rendelete azt kívánja, hogy minden egyes kisebbségi tanárnak vizsgát kell tenni az említett tárgyakból. A miniszter rendelete tehát nem akar arról beszélni, hogy ezekből a tárgyakból csak szaktanárok kötelesek vizsgázni.

Ötletezünk ezenkívül a rendelet a felekezeti tanárokat arra is, hogy a vizsgáról való távolmaradásukat elfogadó okokkal igazolják. Erre vonatkozólag pedig sem a törvény, sem a végrehajtási utasítás nem tartalmaz rendelkezést, hanem öt évi határidőt minden igazolás nélkül a felekezeti tanároknak.

Súlyos sérelmet jelent végül a miniszter rendeletének az a része is, mely kimondja, hogy csupán a hatvan évet töltött tanárok mentesek az említett államvizsga alól. Sérelmes pedig ez a rendelkezés azért, mert a magánoktatási törvény a korhatárt ötvenöt évre állapítja meg. Értesülésünk szerint a felekezeti iskolák vezetői a sérelmes rendelet orvoslását kérik a kormánytól.

A középiskolai oktatás reformját előkészítő bizottság egyébként tegnap tartotta első ülését, amely elfogadta Petrovici miniszter javaslatát. Szerint a középiskolai oktatás alapja a filozófiai tanítás fogja képezni a negyedik osztálytól kezdve. A líriumok csak hét osztályból állanak majd és a nyolcadik osztály helyett egyetem előkészítő év lesz kötelező a továbbtanulók részére.

Temesvár angol kölcsönajánlata fölött a legközelebbi jövőben dönt a városi tanács

Temesvár, augusztus 27.

A külföldi tőkének Romániától való tartózkodása mintha engedne és az a merev álláspont, amely eddig elgélő korlátokat emelt külföldről való pénz romániai elhelyezkedésének, enyhülni kezd. Erre vall az a körülmény is, hogy mostanában számos nagy erdélyi város kapott külföldről ajánlatot kedvező feltételű kölcsönre vonatkozólag. Egy angol pénzesoport mutatkozott hajlandónak, hogy megfelelő biztosítékok ellenében nagy összegű

kölcsönöket folyósít

egyes városoknak. Kolozsvár városa már megegyezett az angol kölcsön felvételét illetőleg — körülbelül háromszáz millió leiről van szó — és a kölcsön feltételeit a belügyminiszter is jóváhagyta. Hasonló tárgyalások folynak Nagyvárad vezetőségével is. A kölcsönajánlatok angol fontra szólnak és azokat a londoni „City et Northern“ bankcsoport tette meg. Temesvár városa, amely nagyobb vagyonnal rendelkezik, mint a többi erdélyi város, körülbelül félmillió font sterling, vagyis ötszáz millió lei kölcsönt illetőleg jöhet számításba, természetesen akkor, ha a város a feltételeket elfogadja és a miniszter jóváhagyja.

Temesvárnak még a háború előtti időkből való tartozásai sorában első helyen szerepel a híres svájci kölcsön, amelyből a város annak idején a csatornázást és vízvezetékét létesítette. Ez a tartozás ma az időközben felszaporodott kamatokkal együtt körülbelül százötven millió leit tesz ki. A kölcsön ügye

tavaly rendeződött

olyképpen, hogy a város 1938-ig letörleszti ezt a tartozást és fizet 5.95 százalékos kamatot. Ha fel is venne most a város az angoloktól nagyobb kölcsönt, ebből nem fizetné ki a svájci tartozást, mert ennek törlesztési feltételei kedvezőbbek, mint egy új kölcsön feltételei. Tar-

tozik ezenfelül a város magyarországi intézeteknek mintegy kilencmillió leiel, továbbá a bécsi Bodenkreditanstaltnak tizenkét millió leiel. A városi vállalatok közül több milliós beruházásokat igényel. Ezeket a befektetéseket azonban maguk az illető

üzemek amortizálják

a bevételekből. Ha azonban figyelembe vesszük, hogy Temesvár városára még milyen nagy feladatok várnak, akkor az új külföldi kölcsönnek előnyös feltételek mellett való megszerzése olyan kérdést jelent, amellyel komolyan kell foglalkozni. Itt van a halasztást nem tűrő kórház építése, a különböző iskolák tető alá juttatása, a város egész utahálózatának kiépítése és még egész sereg városfejlesztési terv, amelyet előbb-utóbb meg kell valósítani.

A félmillió font sterling

huszonöt év alatt

volna törlesztendő 7.5 százalékos kamatozás mellett. Hasonló ajánlatot kapott a többi erdélyi város is azonos feltételek mellett. Az angol bank október hó közepéig tartja fenn ajánlatát és a városnak addig dönteni kell. Tekintettel arra, hogy több erdélyi várossal van még remény a megállapodásra, a kölcsönök jegyzése egyszerre történik majd a londoni piacon. Az egyes városok kölcsönigyletei azonban függetlenek egymástól és egymásért nem szavatolnak. Az ajánlathoz csatolt a megbízott egy nyolc pontból álló kérdőívet is, amelyben a város felvilágosítást ad arra vonatkozólag, hogy mennyi a lakossága, mekkora a város vagyona és tartozása, milyen vállalatok vannak, szóval milyenek a vagyoni

garanciális körülmények,

amelyek a kölcsön biztosítékául szolgálnának. Temesvár városa a közeli jövőben veszi tárgyalás alá az angol kölcsönajánlatot.

Zsonglörködés nélkül működő pártot akar Jorga

Bukarest, augusztus 27.

Jorga újra nyilatkozott, hogy célja volt egy nagy nemzeti, mélyen kulturált és őszinte demokratikus pártot alakítani, amely felfelé intrikák nélkül, lefelé pedig demagógia és diktatórikus zsonglörködés nélkül működik. Ebbe a pártba nemcsak azoknak a regátiaknak a listáját kell behozni, akik eddig Erdély számára politikailag halottak, hanem régi királyság morális és intellektuális értékeit is. Híve parasztpárttal való fúzióknak, de nem megy bele abba, hogy testvéreit eladják a liberálisoknak, vagy akár a parasztpártnak.

Áll a harc

a harisnyagyár és a bankja között

Temesvár, augusztus 27.

Beszámoltunk arról a temesvári közigazdasági életben páratlan konfliktusról, amely a Jaquard harisnyagyár körül tört ki. A Jaquard harisnyagyárat Weisz Lajos igazgató alapította, később, mikor a gyár bővítéséhez nagyobb összegekre volt szüksége, azt részvénytársasággá alakította át és a részvények egy harmadát maga tartotta meg, két harmada pedig a Temesvári Első Takarékpénztár birtokába került. A Temesvári Első Takarékpénztár később — mint köztudomású — kolaboráló viszonyba lépett egy krajovai bankkal, amely a maga részéről a Jaquard-gyárba Lillu Henriket delegálta. Weisz igazgató és a Temesvári Első Takarékpénztár között szindikátusi szerződés állott fenn, melynek értelmében a bank arra kötelezte magát, hogy újabb tőkeemeléskor közreműködik. A gyár most ismét nagyobbodás előtt állott, azonban a krajovai bank nem volt hajlandó a tőkeemeléskor belemenni és így azt a Temesvári Első Takarékpénztár sem tehetett. Emiatt a bank és Weisz igazgató között konfliktus tört ki, amely előbb részleges üzemredukcióra vezetett, most pedig teljes munkaszünetig ért. A Temesvári Első Takarékpénztár igazgatósági ülést tartott, melyen Weisz Lajos ügyvezető igazgatót elmozdította állásától. Seltmann Pál bankigazgató Malaiu Titusz dr. közjegyzővel megjelent a gyárban és ezt tudatta az igazgatóval, aki azonban a közlést nem vette tudomásul. A maga részéről Chiroi Demeter dr. közjegyzőt vitte ki a gyárba és ez előtt a tisztviselők kijelentették, hogy Weisz Lajost továbbra is igazgatónak ismerik el és utasításai szerint dolgoznak. Az ügy különben a Lloyd-bíróság előtt van. Fenyves Vilmos dr., a gyár ügyészét, aki Weisz igazgató megbízásából vitte a konfliktust a Lloyd-bíróság elé, a Temesvári Első Takarékpénztár igazgatósági ülése szintén megfosztotta állásától.

Tőzsdei árfolyamok

Zürichben a lei 2'50'2, Párisban 17'00

Temesvári magánárfolyamok 1926 augusztus 27-én reggel

(A Kereskedelmi és Gazdasági Bank devizaosztályának árfolyamai)

Minden pénznem mellett három számjegy áll. Ezek közül az első átutalást jelent pénzben, a második áruban, a harmadik bankjegyet közpénzesen.

Angol font: 0998'00—1000'00—0990, dollár: 204'05—205'00—204'05, dinár: 3'63 külföldi, 3'57 belföldi, 3'55 effect, hollandi forint: 82'20—82'50—81'00, francia frank: 5'85—5'88—5'76, olasz lira: 6'74—6'77—6'60, cseh korona: 6'08—6'10—5'95, osztrák silling: 29'00—29'10—28'80, német márka: 48'90—49'05—48'05, magyar korona: 346—343—340, svájci frank: 39'70—39'80—39'50.

Terményárak:

Buza 820, árpa 490, rozs 500, zab 420, tengeri 545 métermásánként ab feladóállomás.

Magyar asszony kálváriája Csehszlovákiában

Két évtizede lakik a mai cseh köztársaság területén, mégis kiutasították — Az anya román állampolgár, de gyermekének a cseh hadseregben kell katonáskodni

Temesvárott sirta el panaszát a szegény hadiözvegy

Temesvár, augusztus 27.

Zöld kötött kabátos asszony áll a Korona-szálloda előtt és hevesen panaszkodik az ottani ujságárusnak:

— Bizony a csehek rettenetesen üldözik azt, aki magyar. Nincs ott igazság a magyar részére.

A szavai szinte belehasítanak a levegőbe, olyan élesek. Hangjában az

elkeseredés izzik.

Hallom a kifakadásait és kérdzem az elkeseredés okát. Bizalmatlan. Nem akar válaszolni. De tovább szölok hozzá és lassankint elhiszi, hogy nem pusztá kíváncsiság, hanem a jóakarát vezet, amikor érdeklődöm sorsa iránt. És aztán megtudom szomorú esetét.

Az asszonyt lánynéven Szabadi Rózának hívják. Aradi és a szülői ma is ott élnek. 1902-ben megismerkedett Petró István rézművesrel és 1903-ban házasságot kötött vele Aradon. Hat esztendő múlva, 1909-ben

Komáromba költöztek

és azóta megszakítás nélkül ott laknak, sőt házat is szereztek. Petró István eleinte a hajógyárban dolgozott, később önállóította magát és rézművesműhelyt nyitott. Mikor a háború kitört, Petró Istvánt is elvitték katonának és az eperjesi 69. számú ezredben szolgált. A háború viszonyai azonban annyira megviselték, hogy súlyos betegesen került egy ausztriai katonai kórházba. A felesége meglátogatta ott és fájó szívvel látta, hogy ura, aki makkegészségesen ment el hazulról, már csak rones. Az orvosoktól megtudta azt is, hogy a

gyógyulásra hiába vár.

A kórházparancsnokságtól engedélyt kapott, hogy halálosbeteg férjét hazavihesse Komáromba. Petró István 1916. június 12-én Komáromban otthonában, körülvéve bánkódó feleségétől és négy fiától megszünt élni.

Aztán jött az impériumváltozás Komáromban is. Az új csehszlovák köztársaság Magyarországot testéből jókora darabot lekanyarított magának. Ebben a területbe esett bele Komáromnak egyik része is. A várost a Duna-ág két részre osztja és a két részt hid köti össze. Ez a hid

országhatárrá lett

az új alakulatban. A város jobboldali része Csehszlovákiának jutott, a baloldali rész megmaradt Magyarországot birtokában. Komáromnak cseh részén van özvegy Petró Istvánné háza is.

A cseh uralom alatt nehéz sor szakadt Petró Istvánnéra. Nevelni kellett négy fiát, jövedelem pedig nem volt. Férje után az államtól semmiféle segínyt nem kapott. Hiába adta be egyik kérvényt a másik után. Nem adták meg neki a hadiözvegyeket megillető nyugdíjat. Azt mondták, hogy a férje nem cseh és nem szolgált a cseh hadseregben. Csak a ház szerény jövedelméből tengődtek. Azonban a házra a csehek olyan horribilis

adót vetettek ki, hogy a házbér nagyobb része az

adóhivatalba vándorolt.

Özvegy Petró Istvánné ismét neki fogott a sűrű kérvényírásnak. Kérvényezett az adóhivatalhoz, a pénzügyigazgatóhoz, a pénzügyminiszterhez, de hiába. Mindenütt elutasították. Aztán kétségbeesésében magának Masaryk köztársasági elnöknek írt, akinek könyörgött, szánja meg őt, a szegény hadiözvegyét és szállíttassa le az adóját, hogy gyermekeit felnevelhesse. Masaryk elnök kabinetirodájától rövid pár soros értesítés érkezett: az elnök nem tehet semmit Petróné érdekében.

Egy szép napon aztán a zsupán magához hívatta Petró Istvánnét és ridegen tudtára adta:

Meguntam már

a maga örökös kérvényezését és azért vegye tudomásul, hogy kiutasítom Csehszlovákia területéről.

— Milyen jogon? — kérdezte a megijedt asszony. — Hiszen régóta itt lakom, az uram itt fizetett adót és én is fizetek és házam van.

— Lárifári, — mondta a zsupán, — ilyen összeférhetetlen, nyugtalan teremtésre nincsen szükség a köztársaságban. Maga a férjével Aradon esküdt meg, tehát aradi és így mehet oda.

Petrónénak még aznap kézbesítették a kiutasítási végzést. Abban csupán az ő neve szerepelt. Mikor összeesomagolt és gondoskodott házának bérbeadásáról, elment a zsupánhoz és bejelentette, hogy négy fiával együtt utrakél.

— Hohó, — szölt a zsupán, — a fiuk

nincsenek kiutasítva.

A fiuk itt maradnak. Majd ha leszolgáltak a katonaságot, akkor elmehetnek, ha akarnak. Előbb nem.

A szegény asszonyanya hiába könyörgött, hogy engedjék a fiait vele, a zsupán hajthatatlan maradt. Rettenetes kálvária következett aztán, amíg az özvegy elhelyezhette a fiait. A legnagyobbat elhelyezte Praha-Milovicán, ahol az már önmagát tartja el. A vasutnál kapott alkalmazást és közben magánúton végzi a mérnöki egyetemét. A ki-

sebbik-hármat a pozsonyi bencések vállalták el. Ott járnak iskolába.

Ez történt 1924-ben. Özvegy Petró Istvánné

Aradra jött

a szülőihez. Azoknál tartózkodik. Azonban innen is kérvényekkel ostromolja a csehszlovák köztársaság kormányát. Sok rimázkodására megengedték neki, hogy évente egyszer-kétszer átmelessen Csehszlovákiába, láthassa ott a fiait és rendbehozhassa a házat.

Aradon azonban nincsen semmi kenyérkeresete. Volt egy kis foglalkozása, de elvesztette. Átjött Temesvárra, itt ismerősei, jóemberei vannak, ezek segítségével remél valami állást, munkát.

Mondom neki:

— Nézze, jó asszony, magával

nagy igazságtalanság

történt. A zsupánnak nem volt joga kiutasítani. De különben is, tudja meg, hogy most jelent meg az új csehszlovák állampolgársági törvény. Ez kimondja, hogy aki már 1910. január elsején a csehszlovák köztársaság mai területén állandó lakhellyel birt, az csehszlovák állampolgár. Eszerint tehát maga is csehszlovák állampolgár és nem lehet Csehszlovákiából kiutasítani.

Az asszony szemei csillognak az örömtől. Először el sem akarja hinni a jó hírt, de aztán valósággal ujjá éled benne. Vidáman, lelkesedve mondja:

— Köszönöm szépen a felvilágosítást.

Még ma irok

kérvényt Masaryk elnöknek és megmondom, hogy az állampolgársági törvény alapján ismerje el állampolgárságomat és vonja vissza a kiutasítást. Szent-Ivány József csehszlovákiai magyar képviselőnek is irok és megkérem, hogy járjon közbe az érdekében. Tessék megbocsátani, hogy sietek, de megyek papirost vásárolni a kérvényekhez. Köszönöm szépen még egyszer a felvilágosítást.

Nézek a távozó asszony után és az a jóleső érzés fog el, amit az ember érez, ha önzetlenül és hálára nem számítva jót tett embertársával.

k. e.

A nyomor és borzalom tanyája

lett egy londoni lap szerint Sziria

Páris, augusztus 26.

A francia minisztertanács tegnap azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy kit nevezzenek ki Juvenel helyébe Sziria új főbiztosának. Poincaré miniszterelnök bejelentette, hogy a sziriai helyzet továbbra is változatlanul komoly és erre való tekintettel a miniszterelnök Voigant tábornok jelöltsége mellett foglalt állást.

A londoni Daily News vezércikkben foglalkozik a sziriai kérdéssel és többek között ezeket írja:

— Jóllehet Juvenel merészen hangoztatja azt, hogy Sziriaiában

megfelelt a reábizott feladatoknak, kétségtelen, hogy Franciaország a sziriai lakosság sorsának az intézésében elkövette mindazokat a katonai és politikai hibákat, amelyeket csak elkövethetett. Franciaország az engesztelhetetlen gyűlölet szellemét idézte fel a sziriai népből és nagy területeket tett a nyomor és borzalom tanyájává. Kétségtelen, hogy Franciaországot szigorú felelősségre fogják vonni azért, mert hosszú idők során át egyre-másra követte el mint sziriai mandatárius hatalom a bűnös baklövéseket.

Fertetics István

Temesvár, augusztus 27.

Budapestről érkezett távirat jeleníti meg Fertetics István kegyesrendi tanár ott meghalt. Ez a hír Temesvárott őszinte részvétet keltett mert Fertetics István hosszú éveken keresztül működött a temesvári gimnáziumban. Ugy tanártársai, mint tanítványai nagyraesülték a kegyesmodoru, jómegjelenésű tanárt, akinek a társaságokban is szívesen látták. Jó tanárok közül való volt, aki szívesen viseltetik a tanítványai iránt azokat nemcsak oktadni, hanem egyben az életre nevelni is törekszik. Késztendő előtt helyezték el Temesvárról Kolozsvárra a bucsuzáskor az ottani magyarság szimpátiáját vitt magával új állomáshelyére, ahol hamarosan ugyanolyan népszerű lett mint nálunk volt. Fertetics a kolozsvári piaristarendház főnöke volt. Nyíri szabadságát ebben az évben is, mielőtt mások, budapesti rokonainál töltött. A múlt héten megbetegedett s rövid szenvedés után negyvenkét éves korában meghalt.

Nagy lakásfosztogatás egy híres pesti orvostanárnál

Budapest, augusztus 26.

Nagyra nyu lakásfosztogatás történt tegnap Budapesten. Az esti órákban eddig ismeretlen tettesek kifosztották Verebely Tibor dr., az ismert sebész tanár Petőfi-utcai lakását. A fosztogatók ezidő szerint nem tartózkodnak Budapesten, hanem Fonyódon a Békéscsaba telepén nyaral. A betörők igen sok értéket és, fehérneműt vittek el több száz millió korona értékben. A rendőrség a legerélyesebb nyomozást vezet be. A gyanu egy ismert betörőbandára irányul és a rendőrség reméli, hogy a vakmerő betörők rövidesen kézre kerülnek.

Katonai forradalom fenyeget Spanyolországban

London, augusztus 26.

A Reuter-iroda jelenti francia forrásból, hogy Spanyolországban igen komoly helyzet állott elő, amely könnyen forradalomra vezethet. A forradalom oka az, hogy a tüzértiszt azzal a követeléssel járultak Alfons király elé, hogy bocsássa el Príncipe de Rivera tábornokot. Primo Rivera erre válaszképpen dekretum terjesztett a király elé, amely a tüzértiszt hadtestet feloszlatja, a toledói nubiai fegyverraktárakat pedig felvonja a katonai ellenőrzés alá és azokat polgári ellenőrzés alá helyezi. A király a jelentés szerint megtagadta a dekretum aláírását és a minisztertanács után, melyen elnökölt a családjához utazott Santanderbe. A tüzértisztok szövetsége, a Junta és Príncipe de Rivera összetűzésének okai az országban kezdődtek nyulnak vissza. A helyzet most igen komoly stádiumba jutott, melynek következményeit lehetetlen előre látni.

AZ ÁLLAMVASUTAK CENZURÁZZAK A LAPOKAT. Bukarestből jelentik a közlekedésügyi miniszterület végre megoldotta az újságírók szabadságjegyének kérdését — kedvezőtlenül. Eszerint az egész országban összes százhusz újságíró-jegyvet adnak ki, ezeket is az államvasutak vezérigazgatósága bármikor bevonhatja, ha újságírók a vasutak, vagy más állami hivatalok ügymenetét bírálja. Az újságírótestületek nagyszabású tiltakozásra készülnek.

MINDEN NŐ

ki bőrének üdeségét és tisztaságát meg akarja őrizni, használjon Dr. BIRÓ-FÉLE Havasi gyopár-krémet, szappant, pudert, mosdóvizet.

Mindentféle fémtárgyak

csiszolását, orvosi műszerek javítását, továbbá fodrász, szabó, manikűr és háziollók, borotvák, hajvágógépek, nyomdai papírvágókésék és sakler késék speciális köszörlűesét elvállalja Kecskeméty Sándor cég, Timisoara, Agrar-Palais. 1016

Olcsó házhelyeket

építőanyagokkal részletre Kardos-telepen, gyárvarosi strand homokszedők végében

Hírek

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Plaja Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-tér) 4.

Telefonszámaink:

Szerkesztőség: 2—52

Kiadóhivatal: 2—52

Nyomda: 10

Felelős szerkesztő lakása: 2—42

Elfizetési árak:

Egy hónapra 60 lei, három hónapra 160 lei, félfévre 300 lei, egy évre 600 lei. Egyes szám ára 3 lei, az ökirály-ságban 4 lei, Magyarországon 2000 kor., Jugoszláviában 1 dinár, Csehszlovákiában fél ck., Ausztriában 20 garas.

Felelős szerkesztő:

Vuchetich Endre dr.

A békákról

Ösköltéményt írt valamikor a nagy örög költő, Homérosz. Nem szőgyen ehát egy kései tollforgató-epigonra, a — bár prózában — szintén ír a békákról. És ez a három béka sem igazán éka, hanem vendéglő, Régi gyárváosi vendéglő. Sok nagy mulatások stek ott valamikor. Temesvári öspurerek, a város urai, fiskálisok, egyéb atémnerek, szorgalmas iparosok, tarezekos kereskedők szivesen találkozik a Három békában egy kis terefére, pár meszely borra, vagy egyéb ókára. Jó kedélyes, igazi otthonos endéglő volt valamikor a Három éka az Árok-utca és Hold-utca keszesztedésénél, szép csendes helyen, hol a házak fölé magas, árnyas fák rődően terjesztik ki lombkoronájukat.

És ma hirdetést olvastam a lapban. Megtudtam, hogy Horga Pál, ez a régi temesvári vendéglős, a Három békát teljesen modernizálta és szombaton megnyitja. Elmentem megnézni. A sarkon van a főbejárat és jobbra-balra nyúlik a ház egy-egy frontja, mint óriási kar, amely az egész területtel öleli körül. A tágas udvar frissen körülkerítve, homokolva, enne glédásan sorakoznak az asztalok, székek. És elvezetett a gazda a zentek szentélyébe is: a pincébe. Táas: szellős, hosszan elnyúló helyiség z. Kétoldalt az ászokfákon kövér, omborodó hasu hordók pihennek. Sok inom nedűt rejt ezeknek öblös bendőe. Aki ezekből a borokból iszik: hamar megtüzesedik a fülehegye.

Régi vendéglő ez a Három béka. És most mégis új. Újjászületett. Régi óhíre föltámadt s szinte látom: amint hajdani törzsvendégek fia, unokái ajokban telepednek le majd asztalai mellé.

En.

Kereszténymészárlás Transzjordániában. Jeruzsálemből jelentik: Transzjordániában a keresztény arabok és a mohamedánok között véres szzeütközések voltak. A mohamedánok megtámadták a keresztény arabok falvait és közülük több százat felkoncoltak. A kormány Transzjordániában ostromállapotot rendelt el, azonkívül több helyen rendőrséget és katonaságot összpontosított.

Pusztító földrengés. Milanóból jelentik: A Lipari szigeteken óriási öldrengés volt, amely hatszáz házat lpusztított. A szigeteken kétezer ember hajléktalan és a szabadban taryázik.

Áthelyezett rendőrtiszt. Jonesu Dumitru első osztályú szubkomizárt a belügyminiszter a temesvári endőrprefekturától Ploestibe helyezte.

Beiratások a zárdába. A Misszonyunkról nevezett szegény iskola óvókák Temesvár-józsefvárosi intéeteiben (óvoda, elemi- és polgári éányiskola, gimnázium, tanítóképző-tézet- továbbképző és háztartási tanolyam) a beiratások szeptember 6-ig bezárólag, d. e. 9—12-ig, d. u. 6-ig eszközöltetnek.

OLASZ SZOCIALISTÁK NÖMEGES LETARTÓZTATÁSA. Rómából jelentik: Veronában tőneges házkutatásokat tartottak, melyeknek során négyszáz szocialistát letartóztattak. Páduában s történt több letartóztatás.

SZOMORU ÍTELET. Kolozsvárról jelentik: Az agrárbizottság tegnapi tárgyalta másodfokon harmincegy kolozsvári magyar telepesnek a kisajátítás ellen beadott panaszát. A bizottság elutasította kérelmükkel a magyar telepeseket, akik a legnagyobb nyomornak néznek eléje. Ez volt az utolsó telepesügy, amely törvényes fórum elé került és a szomorú ítélet annál sajnálatraméltóbb, mert a kormány annak idején nemzetközi fórum előtt ünnepélyes ígéretet tett, hogy a mult hibáit belátó intézkedésekkel fogja reparálni.

Súlyos panaszok merültek fel a kereskedők körében a józsefvárosi pályaudvari posta vámhivatala ellen. Banu Jon, a postavámhivatal új főnöke intézkedett, hogy a külföldről érkező csomagokat az Oituz elvámolási hivatal emberei bontják fel és állapítják meg a vámokat. Ezért a munkálattér azonban olyan magas díjakat számítanak föl, hogy ezáltal az áru jelentékenyen megrágnul. Különösen a könyveket sújtja ez a magas díj. Az Oituz által felszámított díjtételek azonban a könyvek értékének husz százalékát is elérik.

Egy gépkocsi beleesett a folyóba. Nagyszebenből jelentik: Egy autó, melyen Florescu ezredes kirándulásra indult Calimanstiből családjával együtt, a vöröstoronnyi zárda táján lecsuszott a töltésről és beleesett a folyóba. A bennülők szerencsére idejében kiugrottak a kocsiból, de így is súlyos sérüléseket szenvedtek.

A fürdés áldozata. Törökszázokról jelentik: Willjung Márton tizenöt esztendősi fiú fürdés közben belefulladt a Temesbe. Hulláját tegnap fogták ki.

SPANYOLORSZÁG NEM OKOZ NEHÉZSÉGEKET. Genfből jelentik: Spanyolország értesítette Motta svájci szövetségi tanácsost, hogy a spanyol kormány az állandó népszövetségi tanács tagság ügyében nem okoz nehézségeket. Spanyolország kész arra, hogy a népszövetségi tanácsnak, a német állandó tanács tagságon kívüli, további kibővítését is vizsgálja tárgyává tegyék. Erre akkor kerül a sor, ha Németországnak a Népszövetségbe való belépése már elintéztést nyert.

Felrobbant mozi. Módosról jelentik: Matanovic Toma mozi-jában felrobbant az előadás alatt a vetítógép dinamója és a robbanás ereje a levegőbe röpítette a mozi tetjét és a falak is bedőltek. A légnyomás olyan erős volt, hogy a közeli házak lakóit az ágyból kidobta és az ablakokat betörte. A mozi közönségnek csodálatosképpen nem történt komolyabb baja.

Berndorfer aipakka- és alpakkaezüst évszázadosok, valamint az összes vásárú Scherter Ottó vaskereskedésében, Timisoara.

A kamatláb leszállítása Magyarországon. Budapestről jelentik: A Nemzeti Bank augusztus 26-tól kezdve a váltóknál: közraktári zálogleveleknél és az értékpapírok leszállításánál a kamatlábat hét százalékról hátra szállította le. A népszövetségi kölesön kötvényeire adott kölesönknél a kamatlábat nyolcadféldről hettedfél százalékra szállították. A Pénzügyi Központ is leszállította másfél százalékkal a kamatlábat.

BÉRAUTOK. Autógarázsa, ejjei garázsa. Autóorient-garage, Bem-utca. Telefon 14—93, 23—24. Autók eladása és vétele.

A forrongó Görögország. Párisba érkezett hírek szerint: Párisban a los hívei Szalonikiben állítólag ellenforradalmat csináltak. Ezzel függ össze a Magyar Távirati Irodának az a szófiai híradása is, hogy hadihajók tüzelést kezdtek Szaloniki ellen. Részletes híradások az ügyről hiányzanak. Athéni jelentés szerint a pártok vezéreinek kormányalakításra vonatkozó tanácskozásai eddig eredménytelenek. Koalíciós kormány megalakítására nincsen kilátás. Conditilis az új kormányt szükség esetében a hadsereg és a haditengerészet vezető tábornokaiból alakítja meg. Az így létrejövő katonai kormány azután kiírja majd a választásokat.

Románia a népszövetségi tanácsban. Bukarestből jelentik: A kisántant külügyminiszterei szeptember 3-án Genfben tanácskozásra ülnek össze, melyen megállapítják a népszövetségi konferencián követendő magatartásukat. A kisántant Románia jelöltségét támogatja a népszövetségi tanács tagságra. A román delegáció hétfőn utazik Genfbe és ugyanoda érkezik majd Averescu tábornok is.

Nincsen ki meghallgassa panaszát. Egy fiatal asszony: Cservin Jánosné járt ma panasszal a rendőrségen. Ujkisodán lakik, ahol Müller Katalin háztulajdonosnő egy perpatvarból kifolyólag az utcán véresre verte és azóta folyvást fenyegeti. A rendőrség azonban nem segíthet a baján, mert Ujkisoda nem tartozik Temesvárhoz és ott a csendőrség veszi fel az ilyen panaszokat. Csak hogy az a baj, hogy csendőrségen soha nincsen senki. Kihez menjen a szegény asszony panaszkodni?

Meghalt a magyar uszóbajnok. Esztergomból jelentik: Vermes Edit magyar uszóbajnoknő, aki néhány nappal ezelőtt mellbelőtte magát, a kórházban meghalt.

Bözsi nagysád, a nagyszerű táncújdonság. Kálmán-kiadás, mindenütt kapható.

Az ujaradi járás visszacsatolása Temes megyéhez. Az új közigazgatási törvény értelmében Temes megye új területi beosztást nyert és — mint ismeretes — az ujaradi járásból tizenegy községet Arad megyéhez csatoltak. Most mozzalom indult meg, hogy a községek visszakerüljenek Temes megyéhez. A miniszterium a törvény keretein belül nem fog elzárkózni az indokolt kérelem teljesítése elől és erre vonatkozólag az érdekelt községek értesítést is nyertek.

Abdel Krim beteg. Fezből jelentik: Abdel Krim súlyos gyomor-bajban megbetegedett és azért a Reunion-szigetre való elszállítását elhalasztották.

Évek óta a legjobban keresett és legnépszerűbb fogapolószert a FARMODONT fogkrém és szájjavító. Kivánatra mintát és reklámanyagot ingyen és bérmentve szállít a »Farmacon» gyógyáru-nagykereskedés és laboratórium, Timisoara.

Cápát fogtak Zára mellett. Triesztből jelentik: Zára közelében a halászok ötszáz kilogram súlyú cápát fogtak a tengerben. A cápa gyomrában emberi testrészeket találtak. Valószínű, hogy az áldozat a Lagastóban nemrég megtartott vízipóló-mérkőzés egyik résztvevője. A vízipóló-mérkőzést annak idején egy cápa megzavarta és ugyanakkor a mérkőzés egyik résztvevője, egy milánói kereskedelmi alkalmazott eltűnt. Azt hiszik, hogy ez a szerencsétlen ember lett a most elfogott cápa áldozata.

MIRE KÉSZÜL FRANCIAORSZÁG. Londoni jelentés alapján tegnap írtuk meg, hogy a francia flotta a balti vizeken gyakorlatoz, ugyanakkor nagyobb mennyiségű hadianyagot szállítanak Lengyelországba. Ma Rómából jelentik, hogy Alfonz spanyol király legutóbbi párisi tartózkodása alatt megbeszéléseket folytatott Primo de Riverával és Brianddal. Ezeknek a tárgyalásoknak alapját az a francia kívánság képezte, hogy Spanyolország háboru vagy háborus veszedelem esetén engedje meg afrikai csapatoknak Spanyolországon keresztül Franciaországba való szállítását.

Indokolt kérdés. Már közel két hete folyik a villamospálya ujjaépítése a Zápolya-utcában. Nem tudni még, hogy mikor készülnek el a pálya egyik oldalával és csak akkor fognak majd hozzá a másik oldalához. Kilátás van rá, hogy ez a munka hónapokig is elhúzódik. Miért nem végzik párhuzamos szakmunkákban éjjel és nappal? Hiszen munkáskéz akadna rá elég.

Bicskával érvelt. Teszler János és Maxim Péter fiatal emberek az erzsébetvárosi Hornicek vendéglő előtt összekülönböztek valamin és Teszler bicskát rántott, mellyel Maximot a hasán és a mellén megsebesítette. Maxim Pétert a mentők a kórházba szállították, Teszler ellen pedig megindult az eljárás.

Hőhullám zudul Európára. Párisból jelentik: Tegnap rekkenő hőség volt, a hőmérő árnyékban negyven fokot mutatott. Spanyolországból szintén magas hőhullámról érkezik jelentés. Madridban a hőmérő ötvenhét fokra emelkedett. A párisi meteorológiai állomás véleménye az, hogy a hőhullám egész Európára kiterjed.

Csődbe került gyarmatárúület. A Cerbu Nacu józsefvárosi gyarmatárúület hosszabb ideje füzetési nehézségekkel küzdött, melyekből nem bírt kivergődni. A törvényesék tegnap a cég ellen elrendelte a csődöt. A csőd-tömeg gondnokává Cerna Jon ügyvédet nevezték ki, helyettesévé pedig id. Kálmán Béla drt. A cég passzívái másfél millió leira ragnak.

BULGÁRIA VISSZAUTASITJA A NÉPSZÖVETSÉGI KÖLCSÖNT. Szófiából jelentik: A Népszövetség Bulgária részére nemzetközi kölcsönt ajánlott fel. Románia, Jugoszlávia és Görögország kérték, hogy a kölcsön felhasználásának ellenőrzésével ők bízássanak meg. A bolgár kormány nem hajlandó az ellenőrzést elfogadni és inkább visszautasítja a kölcsönt. Ezt annál könnyebben megteheti, mert az angol nemzeti bank kétszázötvenmillió leva kölcsönt ajánlott fel a bolgároknak kedvező feltételek mellett.

Tanulók és tanulóleányok

jó házból fölvetetnek.

Krachtusz Ottó, női divatterem,
Gyárváros, Iskola-utca 5. 2007

Ha ketten verekednek: a békítő huzza a rövidebbet. Szabadfalun Dura János munkás belekötött az éjjeli órbe és verekedni kezdett vele. Az arra haladó Sudnik Ádám munkás ki akarta őket békíteni, de ez anyyira felbőszítette Durát, hogy revolvert rántott és Sudnikra lött. A golyó Sudnikot a bal halántékán találta, de szerencsére horzsoláson kívül nem okozott bajt.

Egy karánsebesi pékinas belefult a Temesbe. Karánsebesről írják: Magyar Lázár, karánsebesi pékmester Dusan nevű tanonca a Temesbe ment fürödni. Az ár elkapta s mielőtt segítségére siethettek volna, megfuladt.

BLONDEL

Képkerekezési vállalat

E l a d á s nagyban és kicsinyben. Jutányos árak.

Belváros, Lonovits-utca 1
Püspöki palota. 488

Értesítés.

A nagyérdemű hölgyközönség szives tudomására hozom, hogy külföldi tanulmányutamból hazra érkeztem. Kinttartózkodásom alatt alkalmam volt a közelgő öszi-és téliidény újdonságait áttarumányozni, ugy elméletileg mint gyakorlati közreműködés útján. Módomban volt egyúttal a szabásati akadémia legújabb metódusait is elsajátítani, amiről nagyrabecsült rendelőimnek alkalmuk lesz a szezon folyamán meggyőződést szerezni.

További szives pártfogását kérve maradok

teljes tisztelettel

Krachtusz Ottó nőiszabó
Gyárváros, Iskola-u. 5

2006

— **Áldetektív a vonaton.** Grop-san Sándor a Pasula Bogdan vasuti ellenőrök tegnap éjjel a Temesvár bukaresti személyvonaton szolgálókat teljesítették és az utasok között találtak egy Meller nevű temesvári lakost, aki detektívnek mondta magát. Államrendőrségi igazolvánnyal és vasuti szabadjeggyel akarta magát igazolni. Egy levél is volt róla Virnescu Romulusz bukaresti sziguranca vezérigazgató címére. Mint-hogy kiderült, hogy Meller igazolványai hamisak voltak s a Virnescunak címzett leragasztott boríték is üres volt, Mellert Lugoson lezártították a vonatról és áadták Dorca és Cajo rendőrkormányosoknak, akik őrizetbe vették.

— **Négyszáz szocialista letartóztatása Olaszországban.** Rómából jelentik: Veronában számos helyen házkutatást tartottak, melyek alapján négyszáz szocialistát letartóztattak. Páduában is több letartóztatás történt.

— **Német operaelőadások Temesvárott.** Megírtuk, hogy egy bécsi művészekből álló operatársulat legközelebb turnézni fog Romániában és utjába éjti Temesvárt is. Az együttesnek, amely zenekart is hoz magával Gruber Frigyes, a bayreuthi opera dirigense lesz a vezetője. Előadásra kerülnek a következő operák: Figaró házassága, Don Juan, Szókratész a Szerailból, Rigoletto, Traviata, Tosca, A sevillei borbély, A fegyverkovács, azonkívül még két klasszikus dalmű.

***Az új vasuti díjszabás.** A kereskedelmi és iparkamara közli az érdekeltséggel, hogy a szeptember 15-én életbelépő vasuti áru díjszabást megszerezte és azt betekintés végett a cégeknek rendelkezésére bocsátja. A tarifa a kamara titkári hivatalában délelőtt 10 órától 1 óráig megtekinthető.

— **Fegyelmi vizsgálat a városi kertész ellen.** Demetrovici, a városi kertészet vezetője ellen többrendbeli szabálytalanság miatt a város állandó választmánya elrendelte a vizsgálatot. Ennek eredményeképpen Demetrovici ellen megindult a fegyelmi eljárás.

* **Kern Pál bérkereskedés, Temesvár, II., Fő-utca 22. Fiók: IV., Uri-utca 8.**

— **Bérlők kongresszusa Temesvárott.** A temesvári lakbérlők védőegyesülete szeptember 12-re országos értekezletre hívta össze a különböző városok hasonló egyesületeit. Az értekezletre máris számos egyesület jelentette a részvételt. Az értekezleten tanácskozni fognak arról, hogy az új lakbérleti törvény keretein belül miként lesznek a lakók érdekei megvédve. Azonkívül szó lesz a középítkezési akciók támogatásáról, munkásházak építéséről és a lakók országos szervezeteinek létesítéséről.

— **A locsolókoesi vezetőjének incidense.** Megírtuk, hogy Cavarasan Traján, a városi locsolókoesi vezetője, panaszt emelt, mert az ügyeletes rendőr nem figyelmeztette és ezért majdnem összeütközött a villamossal. Cavarasan nem a villamos locsolókoesi vezetője, hanem egy fuvartelepi locsolókoesi vezetője.

A legolcsóbb férfi- és gyermekkalapok

ingek, harisnyák, nyakkendők stb. férfi-divatcikkek egyedüli bevásárlási helye a most utjonnan megnyitott **Magazin „ELITE”** áruház **Braun și Bivas** Timisoara-Iosefin Str. General Foch (Fröbl-utca) 46. 1052

Azonnal

ér el eredményt, ha a **Déli Hirlap** apróhirdetése között hirdetsz

HELICON-nyomda. Timisoara

Mozi.

Belvárosi mozi: péntek, szombat (augusztus 27—28)

Gyárvárosi mozi: vasárnap, hétfő (augusztus 29—30)

Mehalai mozi: kedd (augusztus 31)

Premier előadás Erdély és Bánát részére!

Monsieur Beaucaire

(Figaro Őfelsége)

10 felvonásban.

A francia udvar szerelmi és báj korszakának nagyszerű visszaadása, úgy amint az XV. Lajos idejében megtörtént.

Fény! Szépség! Pompa!

Az alkovekban üzött tiltott szerelmek mily óriási befolyással vannak az udvar szociális életére és egy nemzet politikai eseményeire...

Főszerepekben:

a szép

Rudolf Valentino és Bébé Daniels.

Monopol Filmcentrala, Timisoara.

Az előadások kezdete: 6, 3/4 órakor.

Rádió.

Magyar Telefontelefonhíradó és Rádió R.-T. műsora.

Pénteken

- 1/10 és 12 órakor: Hírek közgazdaság.
1 órakor: Időjárás és vízállás jelentés.
3 órakor: Hírek, közgazdaság.
5 órakor: Időjárás és vízállás jelentés.
3/6 órakor: dr. Kutassy Endre természettudományi előadása: „A föld, szén, petróleum és földgáz készlete”.
1/2 órakor: Művész-délután. Közreműködnek Dénes Oszkár, Haraszi Miczi, Sas Oly és Fritz Odón.
1/8 órakor: A Filharmóniai Társaság tagjaiból alakult zenekar hangversenye a Budapest Székesfővárosi Állat- és Növénykertben.
3/9 órakor: E symphonikus hangverseny szünetjében H. Csillag Erzsi, a Városi Színház tagjának hangversenye a Studióból. Zongorán kísérő Polgár Tibor.

Szeptember 1—15-ig

11-ik Bécsi mintavásár

Vízum- és menetjegykedvezmény

Tiszteletbeli képviselője:

„Birdev” utazási iroda

I, Str. Alba Iulia,

IV, Str. I. C. Bratianu,

Telefon 5—93

„ 13—83

Ugyanott pontos **utlevélláttamozás!** 1143

Eladok háztelket

részlet fizetés mellett. — A háztelkek Erzsébetváros Ujlaki-utca meghosszabbításában vannak. Érdeklődéseket kérek a tulajdonosnál:

Ternyáncsev Tivadar,
Józsefváros, Horváth Boldizsár-utca 3. 1122

Autógarageok

éjjelre vagy nappalra is bármikor kaphatók és autósosást bármikor vállal

Mentőtársulat
Temesvár-Belváros, a Park-szanatoriummal szemben.

Garage

azonnalra bérbeadó.

Bővebbet Telefon 964.

Legjobban festetheti és tisztíthatja ruháit, ha elviszi

Granatir Trajan

műfestő és tisztító műhelybe

Temesvár, III., Str. Memorandului (Király-utca) 101.

Elveszett

egy nagy dobermann kutya, barna szőru, cou-pirozott fülekkel és farkkal Dolfi névre hallgat. Becsületes megtaláló vagy nyomra vezető kellő jutalmat kap.
Cím **Faur Livius** iparielügyelő, Csáky-utca 4. 1139

Apró hirdetések

Egy szó ára 3 lei. Vestag betű 5 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. Alláskeresőknek 25 százalék engedmény. Díj előre fizetendő.

Levelezés

Amerikai intelligens, idősebb uriember. Tetséges ismeretséget keres özvegy vagy elvált uriaszonnal barátság, társalgás, illetve magyar nyelv tökéletes elsajátítása céljára. Független, saját lakással bírók előnyben. Ajánlatokat személyleírással „Gentleman” jellegre kiadható.

Házasság

Házasság céljából keresek hozomány nélküli, negyvenéves izr. intelligens urinőt. Cím teljes címmel „Szeptember” jellegre a kiadóba.

Mostoha kérés odajuttatott, hogy feleségem elhunyt... Gyermekeim árván, magam mincenyéves koromban özvegyen maradtam gondozókat elvesztettük. Földbirtokom keresztény férfi vagyok. Vagyonom millió. Feleségül kedélyes, házas nő keresek, kiben gyermekem anyát, magam méltó feleséget, gazdaságom segítő társatálna. Anyagiakra nem tekintek, **te nem pénzt**, hanem anyát, feleséget keresek. Teljes címmel megírt levelet „Mostoha” so jellegre alatt a kiadóba kérek.

Lakás

Két vagy háromszobás lakás összes méterlékkel egyúttal azonnal kiadó. Cím megtekinthető bent a kiadóban. (11)

Alkalmazás

Jól főzni tudó bejáró-szakácsnőt keresek kéttagú családhoz. Széchenyi-utca 2, I. em. 3. ajtó. Jelentkezhetni d. u. 2—5 ig.

Házvezetőnőt keresek szeptember 1-ére, igen jól főz s egy kis leány segítségével összes házimunkákat elvégzi. Cím a kiadóban. Jelentkezni d. u. 2—4-ig.

Jóvaló fiatal leányt mindenek keresek vidéki házaspárhoz. Jelentkezni d. u. 2—4-ig. Cím a kiadóban. (11)

Tanonc fizetéssel felvétetik. Klopier István óras és ékszerésznel, IV, Str. Bratianu 11

Lakatos és esztergályos inasok jó fizetéssel felvétetnek. Toronyóragyában, Kőrösi dőzs-utca 1. (11)

Allást keres

Jól főzni tudó házvezetőnő állást keres. Címeket „Szorgalmas” jellegre a kiadóba kérek. (11)

Adás-vétel

Eladó kalapműhely, egy Singer- és szalmavarrógép, egy üstház üsttel, 2 drb. íróasztal, Mondovits, Ujvilág-vendéglő, Erzsébetváros Galamb-utca. (11)

Jókarban levő használt női ruhák olcsón eladó. Cím a kiadóban.

Kifőzés Gyárvárosban, forgalmas helyen elulazás miatt kedvező feltételek mellett eladó. Cím a kiadóban. (99)

Különféle

Elvesztettem múlt hó 12-én tárcámát pénzzel, személyazonossági, katonai és több fontos okmányokkal. Megtaláló pénzt tartás meg, okmányokat kérem Cogalniceanu-utca 4. sz. címre küldje el. Halbreich Gedeon (114)

Autó- és géptulajdonosok figyelmébe Autóblokkok, valamint mindennemű gépkalkatrések hegesztése autógénnel gyorsan és precizen úgy helyben és vidéken szolid árak mellett eszközöltetnek jótállással. **Krohn Ferenc,** fémipari vállalat Timisoara, II., Ujter 4.

Szekerka László kárpito-mester II., Rákás ut 15, vállal mindenféle kárpitos, paplanos ablakredőny és mindenféle rolók készítését. Garantiált munka. (1087)

Uj szabásati és varrókurzus Löwenthr Ikonka női- és gyermekdivatszalonjában Belváros, Zápolya-utca 6. (113)

Vivótanfolyam nyílik meg szeptember első jén **Pellegrini** mester vezetése alatt fiatal lányok és felnőttek részére. Az oktatási idő délután háromtól esti kilenc óráig tart. Beiratkozni lehet ezen órák alatt Lenau-tér 2 szám alatti vivóteremben.

Két hálószoba

bükkfából, topolyabetétekkel, komplett

olcsón eladó

Wildpret Ferenc

Kossuth Lajos-ut 1. 1149